

zaaknummer 2011 T 586

18 juli 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 april 2012. Op 25 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam]., raadslid van de Nederlandse Provincie van de Congregatie der Missie en lid van het Officialaat van het Aartsbisdom Utrecht.

Op 4 juni 2012 is op de griffie van de Klachtencommissie een brief ontvangen van mr. Geraads, waarin zij aangeeft, dat bij klager geen behoefte bestaat aan een hoorzitting. In zijn reactie op het klaagschrift heeft de heer [naam] al aangegeven dat hij er geen probleem mee heeft als de zaak zonder hoorzitting wordt afgedaan. Omdat beide partijen akkoord zijn gegaan met het achterwege laten van een mondelinge behandeling heeft de Klachtencommissie ingevolge artikel 13.3 van de Procedure de zaak in raadkamer van 28 juni 2012 behandeld en zal zij thans schriftelijk beslissen.

De Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

2. De klacht

2.1. In de periode vanaf [periode] is klager door aangeklaagde herhaaldelijk seksueel misbruikt. Dit seksueel misbruik bestond uit het bekijken van het naakte lichaam van klager, het confronteren van klager met het naakte lichaam van aangeklaagde alsook het betasten van de geslachtsorganen van klager. Dit misbruik heeft ongeveer 25-30 keer plaatsgevonden. Aangeklaagde was kapelaan van de parochie [naam] te [plaats]. Tevens was hij aalmoezenier van de verkennergroep [naam] te [plaats]. Klager is in in [maand, jaar] lid geworden van de verkenners. Al snel viel klager op omdat hij goed kon tekenen. Hij werd lid van de redactie van het maandelijks uit te geven clubblad, genaamd '[naam]'. Tijdens de werkzaamheden van klager voor het clubblad, had hij intensief contact met aangeklaagde. Hij kreeg van aangeklaagde speciale tekenpennen en hij werd ingewijd in de technieken rondom stencilen en het maken van illustraties. Het contact met aangeklaagde vond plaats in de werkkamer van aangeklaagde. Tijdens deze privébesprekingen merkte aangeklaagde op dat de penis van klager wel erg klein was. Aangeklaagde stelde zich op het standpunt dat de groei van de penis van klager gecontroleerd moest worden en goed in de gaten gehouden moest worden in de toekomst. Klager herinnert zich ongeveer 25 keer op de werkkamer van aangeklaagde zijn broek te hebben laten zakken. Op deze momenten bekeek aangeklaagde altijd de penis van klager en betastte hij de geslachtsorganen.

De redactieleden van '[naam]' gingen jaarlijks onder leiding van aangeklaagde een week tot tien dagen naar [plaats] op kamp.

De eerste keer dat klager door aangeklaagde seksueel misbruikt werd was tijdens een van de kampen in [plaats]. Aangeklaagde vond het belangrijk voor de hygiëne dat de jongens zonder ondergoed sliepen. Aangeklaagde sliep in een aparte kamer. Een aantal jaren tijdens deze kampen heeft klager bij aangeklaagde op de kamer moeten slapen. Aangeklaagde liep voor het slapen gaan naakt rond. Aangeklaagde is een aantal keren, op het moment dat klager al in zijn bed lag, tegen hem aan komen liggen met zijn naakte lichaam. Voor het slapen gaan werd dan door aangeklaagde gecontroleerd hoe het gesteld was met de penis van klager. Klager is een keer of vijf met de redactieraad van '[naam]' naar [plaats] geweest.

De tochten naar de kampen die de verkenners in de zomer maakten, werden per fiets afgelegd. Na afloop van zo'n tocht bekeek aangeklaagde altijd welke jongens na de fietstocht massage nodig hadden. Klager werd hierbij vrijwel altijd uitverkoren. De massage volgde in de tent van aangeklaagde. Hierbij was het noodzakelijk dat klager zich geheel uitkleedde. Bij het masseren werden 'per ongeluk' de geslachtsdelen van klager aangeraakt en betast. Ook gaf aangeklaagde aan de verkenners een EHBO-cursus. Er moest vaak mond-op-mond beademing geoefend worden. Dit werd geoefend bij aangeklaagde, wat inhield dat de jongens mond op mond contact hadden met aangeklaagde. Ook moest er geoefend worden met het stoppen van een slagaderlijke bloeding, waarbij hard in de lies van het slachtoffer moet worden geduwd. Klager moest dit oefenen bij aangeklaagde. Klager vond dit zeer gênant.

2.2. Klager heeft nooit vervelende gevolgen overgehouden aan het misbruik. Wel herinnert klager zich dat hij gedurende zijn hele jeugd heeft gestotterd. Dit stotteren verdween langzaam en geheel rond zijn veertiende levensjaar.

2.3. Klager wil, mede gelet op de belangen van andere slachtoffers, dat ook zijn verhaal over de nare ervaringen met aangeklaagde moet worden gehoord.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is in [maand, jaar] door de politie opgepakt. Hij heeft tegenover de politie en later ook tegenover pater [naam], toegegeven dat hij kinderen seksueel heeft misbruikt. In het dossier heeft pater [naam] ook een brief gevonden uit [jaar] waaruit ook al bleek dat aangeklaagde zich had misdragen tegenover een jongen uit de verkennerij en een meisje. Naar aanleiding van de arrestatie in [jaar] is aangeklaagde verbannen naar [plaats]. Hij had daar een aantal duidelijke beperkingen die alle verdere jaren hebben gegolden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in een periode van 6 jaar 25 tot 30 keer seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Het seksueel misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsorganen van klager en het naakt tegen klager aan gaan liggen, terwijl klager in bed lag.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de verklaring zoals weergegeven in het formulier 'toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' van [naam], bekend onder nummer 2011-1961 en de gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde, bekend onder 2010T 004(1) en 2011T454. Voornoemde zaken blijken grote overeenkomsten te vertonen met de gebeurtenissen die klager zijn overkomen.

Voorts heeft de Klachtencommissie tot haar overtuiging laten meewegen de pagina's 211-218 uit het boek 'Vrome Zondaars' geschreven door onderzoeksjournalist Joep Dohmen waaruit kan blijken dat aangeklaagde meerdere jongens seksueel heeft misbruikt.

Tenslotte laat de Klachtencommissie de reactie op het verweerschrift van pater [naam] meewegen in haar beslissing. Laatstgenoemde verklaring en het relaas uit voornoemd boek sluiten op elkaar aan.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas negen jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Missie de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat het seksueel misbruik zoals gesteld heeft plaatsgevonden en namens de Congregatie excuses aan te bieden en spijt te betuigen voor het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 18 juli 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Missie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.